

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.01.1963, sp. zn. 2 Cz 1/64, ECLI:CZ:NS:1963:2.CZ.1.1964.1

Číslo: 36/1964

Právní věta:

Úraz na automobilových pretekách, ktorý utrpel člen automotoklubu Svázarmu, je úrazom pracovným podľa zák. č. 150/1961 Zb. len za predpokladu, že preteky boli predom organizované, označené a prevádzané ako príprava k obrane republiky.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.01.1963

Spisová značka: 2 Cz 1/64

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 3-4

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pracovní úraz

Předpisy: 40/1961 Sb. § 18 48/1961 Sb. § 2 150/1961 Sb. 7/1962 Sb. § 24

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Okresný súd Bratislava-mesto vyslovil povinnosť druhožalovaného Svazu pre spoluprácu s armádou, zaplatiť žalobcovi čiastku 20 126,49 Kčs s prísl. Toto svoje rozhodnutie odôvodnil súd tým, že žalobca bol ako člen reprezentačného družstva Západoslovenského kraja vyslaný na preteky na Plochej dráhe, ktoré sa konali v Brne 1. júna 1961; pri týchto pretekách utrpel vážny úraz. Opierajúc sa o znalecké posudky dospel súd k záveru, že žalobný nárok je dôvodný proti druhožalovanému čiastkou 20 126,49 Kčs.

Krajský súd v Bratislave zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že vyslovil povinnosť druhožalovaného na zaplatenie čiastky 14 126,49 Kčs. Krajský súd dospel k záveru, že nárok žalobcu treba považovať za opodstatnený podľa zák. č. 150/1961 Zb. Podľa § 24, ods. 3 vyhl. č. 7/1962 Zb. treba účasť žalobcu na pretekách na plochej dráhe považovať za účasť na prípravu k obrane Čs. republiky v zmysle cit. ustanovenia, pričom so zreteľom na ustanovenie § 18 zák. č. 40/1961 Zb. o obrane ČSSR, treba pojem „príprava k obrane“ chápať v širšom rozsahu.

Na základe jazdeckého preukazu krajský súd zistil, že žalobca v dobe úrazu bol členom automotoklubu Svázarmu, a ako taký bol vyslaný na preteky. Išlo teda o činnosť organizovanú druhožalovaným, a pretože účel týchto pretekov nebol v príslušných propozíciach bližšie určený,

treba vychádzať zo všeobecných ustanovení organizačného poriadku Sväzarmu, ktoré určujú celkový účel činnosti Sväzarmu, totiž pripravovať najširšie masy obyvateľstva na obranu socialistickej vlasti a na aktívnu účasť pri budovaní vyspelej socialistickej spoločnosti.

Ináč krajský súd z hľadiska hore prisúdeného nároku zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v tom, že odpočítal čiastku, ktorá bola žalobcovi vyplatená prvožalovanou Štátnou poisťovňou.

Najvyšší súd rozhodol na sťažnosť pre porušenie zákona podanú predsedom Najvyššieho súdu, že rozsudkom krajského súdu došlo k porušeniu zákona.

Odôvodnenie:

Krajský súd postupoval správne, ak si predovšetkým položil otázku, či tu ide o pracovný úraz v zmysle zák. č. 150/1961 Zb. Podľa tohto zákona, resp. vyhl. č. 7/1962 Zb., ktorá je jeho vykonaním, (§ 24 ods.3), majú nárok na náhradu škody podľa zákona i účastníci prípravy k obrane Čs. socialistickej republiky. Krajský súd potom dospel k záveru, že táto požiadavka je splnená. Dovoľáva sa v tomto smere ust. § 18 zák. č. 40/1961 Zb. Toto ustanovenie je však všeobecnej povahy a obsahuje všeobecné ustanovenia o príprave občanov k obrane republiky, beztoho, že by bolo možno z týchto ustanovení dovodiť, že by nimi bola upravovaná otázka prípadných nárokov, ku ktorým dôjde v dôsledku poškodenia zdravia v súvislosti s účasťou na zmienenej príprave. Bližšie ustanovenie o tom, kedy ide o prípravu k obrane ČSSR, obsahuje vyhláška Ústrednej rady odborov a Štátneho úradu soc. zabezpečenia č. 48/1961 Zb. v § 2 ods. 2, v ktorom sa stanoví, že za účasť na príprave sa považuje účasť na takej akcii, ktorá je predom organizovaná a označená ako príprava a je tiež tak prevádzaná. Ak nemá zák. č. 150/1961 Zb. ani vyhl. č. 7/1962 Zb. bližších ustanovení o tom, kedy ide o účasť na prípravu k obrane ČSSR, treba odpoveď na túto otázku hľadať v rámci jednoty právneho poriadku v iných ustanoveniach, upravujúcich v podstate stejné alebo podobné otázky, najmä pokiaľ cieľ takou úpravou sledovaný neodporuje zmyslu úpravy danej zák. č. 15/1961 Zb. a vykonávacou vyhláškou. Nemožno tu dosť dobre vychádzať z toho, že išlo svojim spôsobom o akciu, na ktorej organizácii sa podieľal Sväzarm, pretože činnosť Sväzarmu nie je možno zúžovať iba na brannú výchovu, i keď táto patrí medzi jeho najdôležitejšie úkoly. Pokiaľ by preto preteky na plochej dráhe neboli priamo predom organizované a označené ako príprava k obrane Čs. republiky a ako také tiež prevádzané, nestačili by ostatné v rozsudku uvedené skutočnosti na odôvodnenie záveru, že tým žalobca už jednal ako účastník prípravy k obrane ČSSR. Iný výklad ide nad rámec účelu citovaným ustanovením sledovaného a viedol by vo svojich dôsledkoch k záveru, že prípadne akákoľvek činnosť, na ktorej organizácii sa Sväzarm podieľal, by mohla byť kvalifikovaná ako činnosť k príprave na obranu republiky. Taký výklad nemožno ani zo znenia ani zo zmyslu ani z účelu cit. ustanovenia bezpečne dovodiť. Opačný záver by viedol tiež k tomu, že prípadne i cudzozemskí závodníci by boli v určitom zmysle účastní prípravy na obranu Čs. republiky. Nejde už len o výklad extenzívny, ale o výklad, pre ktorý, ako je uvedené, v znení uvedených ustanovení, niet opory.